

Declaratie ofte manifest van de Hooge ende Mogende Heeren Staten Generael der Vereenichde Nederlandtsche Provinciën

<https://hdl.handle.net/1874/19319>

Declaratie ofte Manifest, Van de Hooge ende Hogende Heeren

Staten Generael der Vereenichde Nederlandtsche Provincien: Behelsende-
ren oprecht verhael van der selver sincere intentie / ende rechtmatige procedu-
ren omtrent de onderhandelinge met de extraordinaris Ambassadeurs / ende
Gecommitteerden vande tegenwoordige regeeringe van Engelandt / so alhier
in 's Graven Hage/ als tot London gevallen.

Mitsgaders :

Vande onrechtvaardige ende violente

Proceduren van die vande voorsz regeeringe/ die hare Ho: Mo: genootsaecht
hebben / om by wegen van retorsie haren Staet ende Ingesetenen tegen den o-
verlast der selver te beschermen.

Nade Copie IN 's GRAVEN-HAGE,

By de Weduwe, ende Erfgenamen van wijlen Hillebrandt Jacobsz
van Wouw, Ordinaris Druckers vande Hoogh Mogende
Heeren Staten Generael. Anno 1652.

Met Privilegie.

De Staten Generael der Veree-

nigde Nederlanden / Allen den gemenen die desen sullen sien ofte hoozen lesen / Saluyt. Nademael alle Wertighe Oberheden / als van God Almachtig gesteld zijnde / omme te besorgen het welbaren van hare onderdanen / ghehouden zyn niet allernlijck deselve met bescheydenheyt te regereen / ende in goede oꝛde ende policie te houden en wijders met wijsheyt en voorzichtigheyt dooz te komen en af te weeren alle rgerne waer dooz deselve hare On-

derdanen van buyten in hare ruste ontstelt / ofte anderzints beswaert ofte beschadicht souden kunnen werden / ende daer toe niet min eerslyck ende pysselyck / als byzondelick ende dienstig is / dat sy alle Staten / ende insonderheyt hare Naghebuynen met goede ende betamelijcke officien soeken te veroblijgeren / omme daer dooz met deselve te blyven in een goet / oprecht ende wel betrouwt verstant / ende eenige oneffenheden met remant boozvallende / dat sy haer veneersigen / omme deselve dooz de beste wegen van sachtigheyt / minne ende vrientschap te vergelijken / maer ooc daer en boven de sake sulcks verespchende / ende geen andere upkomste eyndelick ghehouden konnende weyden / met kloechmoedigheyt ende dapperheyt alle gewelt ende overlast / dooz de macht haer van God verleent / ende sulcks mede met de wapenen van haer volck af te weeren / ende deselve te doen hebben reparatie ende vergoedinghe van het ongelijck ende schade haer te onrecht aangedaen : Ende Wy soekende het een so wel als het andere met een volle / oprechte ende goede meyninge te betrachten / ende danchende God dat ons beleyt sodanigh wert gesegent / dat onse liefde ende boozsorge tot ende ober onse Gemeynthe vande selve wort bejegend met een upgebozuchte affectie / en gewillighe gehoozsaemheyt / beyde streckende tot haerder ende onser welstant / vastigheyt / ende behoudennisse / hebben Wy niet allereerslyck de vrientschap ende goede coꝛrespondentie / die van allen ouden tijden tusschen dese ende d'Engelsche Natie is geweest / van onse sijde / ongheweinsdelick ende hepliglijcken onderhouden : maer de boozsz. Engelsche Natie nu onlanghs in haer eighen selfs ontstelt in verdeelscheyt gescheurt / ende tegens den anderen ten hoogsten gheanimert geweest zijnde / hebben iselbe niet allen met boozheyt ende herren leet aenghesien / ende ons vermijdt van alle censpdigheyt / waer dooz by d'een of d'ander partye / eenighe quade wille ende ongenegentheyt jegen ons opghenomen soude hebben kunnen worden / Ende ter contrarie / sodanighe oꝛde ghestelt / ende so veel doenlick verhoedt / dat van dese sijde niets toeghebracht en is geweest / waer dooz het aengesieken buyt geboed / de gevallen beuecke grooter / ende de genessinghe des te beswaerlijcker ende te periculoser gemaect hadde konnen worden / maer oock de dissention onder de boozsz. Natie in enige quartier hebben de voortgebracht verwoestinghe / armoede / ende hongers noodt / ende daer ober specialijck van weghen beyde de huysen van het Parlement hier tijdt zijnde ernstelicken wesende versocht / ten einde inde kercken hier te lande mochte werden gebaen een publijcque Collectie / tot troost ende onderhondt van deele verarmende nootlijpende menschen inde boozsz. quartier / zyn Wy midts gaderen onse goede Gemeynthe dooz de representatie vande boozsz. calamiteiten / so-

danig innerlijckē beweegt met een tebere cōpassie/ en Chrijselijcke mededogenths
dat op vboorfs versoeck een seer notable somme van penningen/ tot eenighe ton-
nen gouts/ upt de Gemeente vergadert/ en van hier ten boorfs eynde uptgeboert
is/ sulcks dat de Huisen van het boorfs Parlement / daer over hare Dieben van
dancksegginge/ met uiterlicke demonstratie van seer groote affectie hebben ghe-
baen expedieren ende deselve dooz haren publijcquen Minister mondelinge doen
betrachten; Ende met allen dien ons selven niet hebbende konnen voldoen na
den pber ende de bysondere genegentheyt daer mede wy aengebarn zyn ghewerft/
omme eenmael te mogen sien een eynde vande boorfs misverstande/ ende onhep-
len/ daer upt ontstaende/ dooz een goede ende oprechte onderlinghe reconciliatie
vande verbyemde ende tegens den anderen verbitterde ghemoederen / ende heb-
bende vertrouwt dat Wy van onse sincere genegentheyt dien aengaende so veel o-
penbare demonstratien hadden ghebaen/ dat Wy konden gelooven dat Wy geen
onaengename en daer dooz oock geen onbequame Instrumenten souden zyn ge-
weest/ omme so goeden ende grooten werck te helpen beboorden/ hebben Wy ons
bemoeyt/ omme daer van dooz een extraordinaire legatie bekleedt dooz de Heeren
Willem Boreel, en Johan van Reede, Heere van Renswoude, &c. aen den Koningh/ en
beyde de Huisen des Parlements afgebeerdigt/ een pbeur te doe nemen. Doch de
goeden God na sijne onbegryppeliche oordeel niet beilest hebbende dooz accommo-
datie een eynde vande boorfs. ontsteltenissen te make/ maer dooz andere wegen de
sake late komen in die staet/ dat de Kegeringe van Engeland is gebraecht op eenē
anderen voer/ als deselve dooz besen is geweest. En van deselve Kegeringe op seer
specieus boorfeben ons wesende aengeboden een handelinge van onderlinge alli-
antie en nader verbintenisse/ en wy ter goeber trouwe gelovende/ dat sulc wierde
gedaen in alle sinceriteyt ende oprechtigheyt / ende considerende / dat daer dooz
konde werden beboordt de ruste ende seckerheyt vande Navigatie ende Com-
mercie / niet alleenlijck boor ons / maer oock boor alle trafijcquerende Rijcken
ende Landen/ insonderheyt hier ontrent gelegen / de welcke andersints / boor de
misverstande die tusschen ons ende de boorfs. Kegeringe ten regarde van veels
concuizerende Interesten ende andersints souden komen te ontsaen / ontwijffe-
lijck geturbeert ende beroert souden werden / hebben wy niet alleenlijck geroont
de boorfs aanbiedinghe ons niet onaengenaem te zyn/ maer de boorfs Kegeringe
in gebolge van dien herwaerts afgeschickt hebbende de Heeren Olivier St. John en
Walter Stricklandt, hare extraordinaris Ambassadeurs / hebben Wy by alle we-
gen gesocht de boorfs handelinge so veel de constitutie van onse Kegeringe heeft
konnen lijden/ tot een spoedigh ende goet besluyt te faciliteren / in voren dat de
boorfs Heeren Ambassadeurs in conferentie getreden zijnde met de Heeren Com-
missarissen/ upt her midden van ons daer toe geordonneert / ende de selve aldaer
hebbende gedaen een seer generale ende onbepaalde Propositie/ is daer tegens van
onsent wegen naer boorfgaende betuygginge van onse Vrede liebende intentie ver-
socht ghewerft / dat de boorfs generale Propositien dooz een naerder openinghe
mochten werden verclaert ende vervolgens gescheyden ende geresolveert in par-
ticuliere naechte ende nette Propositien/ omme daer op met seckerheyt ende bon-
dighgeyt ten spoedighsten de saecke te mogen byngen tot een goede conclusie / ende
hoewel daer toe seer bondige redenen wierden geallegeert / ende boor contra Pro-
positien

positien bi versche gorde anleydingen gegeven/en hebben wy echter daer booz als
 doen anders niet kunnen voorden / als dat de ghemelte Heeren Ambassadeurs/
 naer het verloop van een korten tijdt/ sedert der selver eerster audientie/de mate-
 rie sels qualijck aengeraccht zijnde/ contentantie hebben gehouden van te moeten
 verrekenen. Doch echter dooz vele perswasiven haer eyntelijck hebbende laten be-
 wegen noch eenigen tijdt te verblijven / ende sedert naerdere Propositionen hebben
 de gedaen/ is de saecke van onse zijde soodanigh bespoedigh/ dat de gemelte Heer-
 ren Ambassadeurs op de boozs naerdere Propositionen/de welcke de selve verklar-
 den de swaerste/ ende van soodanigen stoffe te zijn / dat als men daer inne eens
 soude zijn geworpen/ inde reste weynigh swarigheyt soude vallen/ niet alleen so-
 danich van onsent wegen zijn bejagent / dat dien aengaende geen / ofte weynich
 verschil inde substantie overgebleven is/ maer is oock verder daer by gedaen ge-
 weest/ t geen wy hebben geoordeelt dat ten dienste van beyde de Natien/ ende be-
 houdens de alliantien die Wy hebben met andere Coningen/ Republijcquen/
 Princen/ende Staten/mitsgaders tot eyntelijcke voltrekkinge vande boozs han-
 delinge soude kunnen dienen: Ende daer op hebbende verwacht de naerdere ver-
 klaringe vande gemelte Heeren Ambassadeurs/ hebben de selve haer daer van ge-
 blydt/ dooz een subijt verreck van hier/ op boozgeven / dat de tijdt was gheerpi-
 reert / die haer vergundt was alhier te moghen verblijven/ ende dat het dien vol-
 gende onmogelijck was voort te gaen tot die saecken / die van onsent wegen ten
 eynde als boozen waren geproponeert: Ende of wel de boozs maniere van pro-
 cederen materie konde geven van verscheyden bedenckelijckheden/ aengaende de
 meyninge vande ghemelte Regeringe oncerent de boozs handelinge/ also het ver-
 loop van een korten tijdt / de welcke inde saecke geen veranderinge hadde byge-
 bracht/ niet behoorde veranderinge inde gorde intentie / ende vervolgens eegene
 soodanige interruptie inden voortgaen vande handelinge veroorzaecht gehadt
 te hebben: Zoo hebben Wy echter van onse zijde (preeferende de waerdigheyt
 ende aengenaemheyt vande saecke / sels boven de uperlijcke formaliteyten / op
 de protestatie byde gemelte Heeren Ambassadeurs/ op haer afscheyt van Ons ge-
 daen/ vande sincere intentie vande gemelte Regeringe/ ende van haer vertrou-
 wen/ dat of wel haere debvoiren niet en waren gesuceceert/ de selve echter in tij-
 den ende wijlen niet vuchteloos en souden zijn / soo wanneer Wy souden goet
 vinden de contra visite aende gemelte Regeringe te laten doen/ niet willen on-
 derlaten een aensienlijke Ambassade aende gemelte Regeringe te decerneren/ en-
 de de Heeren Jacob Cats, Gerard Schaepe, ende Paulus vander Perre, onse extraordi-
 nare Ambassadeurs wel ende behoorlijcken gheinstruert in December des booz-
 leden Jaers te laten af gaen / niet teghenstaende dat sedert het verreck vande
 boozs Heeren St. John ende Stricklandt, dooz secker onbziendelijck en onnaby-
 kijck Placart by de boozs Regeringe ghearestreert/ daer dooz de ghetwoonlijke
 liberteyt vande Commerce merckelijck gheestringert / ende/ in dien derse / de
 correspondentie tusschen beyde de Natien/ (waer dooz de vrientchap ende 't ver-
 trouwen best gevestigt ende vermeerderd wert) genoeghsaem wierde afgesneden/
 ende dooz het nemen van verscheyden onse Schepen. Wy wel oorake hadden om-
 me te beduchten/ dat de intentie vande boozs Regeringe weynigh ober een ko-
 men hadde/ met onse ongevernsde openhartigheyt: het welck sich oock daer naer

meerder heeft gheopenbaert/ dooz dien de booznoemde onse Extraordinaris Am-
bassadeurs in Engeland aengekomen zijnde/ ende aldaer van onsent wegen heb-
bende gedaen een ernstige ende oprechte verklaringhe vande toegenegentheyt die
Wp hadden tot het voltrecken vande boozsz alhier aengehangen handelinge/ mer
serieus verfoech/ op dat sulcks met de meeste spoedigheyt/ ende gheluckelijck sou-
de mogen werden volbracht / dat alle saken mochten werden gestelt ende gelaten
in dien staet/ daer inne de selve waren gheweest ten ten tijde als de boozsz Heeren
Sr. Jhon ende Stricklant, van ons haer afschept hadden genomen/ ten minsten/ tot
datmen den uprbal vande boozsz handelinge soude hebben gesten/ ende dat dien
volghende het boozsz Placaet (als waer dooz de ziele ende het ooghemerck vande
boozsz handelinge gheprejudicieert soude werden) herroepen/ immers de executie
van dien opgheshouden ende de ghenomen Scheypen ende Goederen gerestitueert
mochten werden: daer op niet alleenlich by de boozsz Regeeringhe na reden ende
billichheyt niet en is geleet/ maer ter contrarie/ geduyrende datmen aldaer heeft
gehanvelt van de confirmatie van de Verbonden van vrientchap/ ende van
een naerder ghemeenschap ende communicatie van liefde / eenigheyt ende corres-
pondentie / het boozsz Placaet ter executie gestelt / ende daer en boden noch van
van alle kanten / onder diuersche onghesondeerde pzetten soo van Represalien
by de boozsz Regeeringhe sonder redenen / alsoo hier noyt aen yemande Justitie
gheueggert/ ofte geretardeert is/ ende midts dien contrarie de dispositie van Rech-
ten / ende de practique van alle geciviliseerde Volckeren / misgaders de ende
Tractaten tusschen byde de Natien opgerecht / als andere / tegens de Francop-
sen verleent / de Scheypen van gemelde onse Ingesetenen soo dooz de boozsz parti-
culiere Represalie waerders / als dooz de ghemeene Officiere vande boozsz Re-
geeringe/ midts gaders alderhande Roovers/ die onder becksel van dien hare pi-
raterie hebben gepleeght/ in Zee byantlijck aenghetast / bebochten/ vermeestert /
op gebzacht/ de goederen gerooft/ ende de Schippers ende Matroosen qualijcken
getracteert zijn geworzen / sonder dat by de boozsz onse Ambassadeurs te wege
heeft kunnen werden gebzacht / dat daer tegens by de boozscheyde Regeeringe be-
hoorzijcke ordze gestelt/ veel min aen onse goede Ingesetenen / behoorzijcke resti-
tutie van hare genomen Scheypen ende geroofde goederen is gedaen geweest. En-
de of Wp wel midts dien overbloedighe redenen hadden / omme daer van by an-
deze wegen ons ressentiment te toonen/ ende by sozme van rezozse de schaden onser
In ghescreuen op de Scheypen ende Goederen vande Onderdanen vande boozsz
Regeeringe te verhalen/ So hebben Wp verhopede dat de boozsz Regeeringe een-
mael de reden soude plaers geben/ ende dat dooz den wegh van handelinge alles
naer Justitie ende billichheyt soude konnen werden gerecht/ upt die consideratie
dooz die tijt ons wel willen onthouden van alle weghen van seften/ hoewel daer
toe dooz een onbzageliche outragie hooglich zynde ghepbodeert/ ja hebben selfs
des ernstelich verfocht zijnde/ om redenen boozsz/ geweggert Brieven van Repre-
salien ende Commissien aen onse geleederde Onderdanen te verleenen/ Ende aen
d'eene zijde dooz onse extraordinaris Ambassadeurs met pver doende bebozderen
de boozsz handelinge in tgenerael/ ende restitutie vande boozsz genomen Schey-
pen ende goederen in het particulier / Aen d'ander syde/ omme verdere Piraterien
ende Roberien in het toekomende boozte komen/ ende onse Inghesetenen van
meer.

meerder schade / ende de gemeyne commercie vande totale ruine ende verders te
beziiden / geresolueert te equiperen ende in Zee te brengen een aensienlycke vloot
van Schepen. Ende op dat hy de voozsz Regeeringe / daer van vooz misdubdinge
geen verkeer achtterdencken ghenomen soude werden / hebben Wy / omme sulcks
vooz te komen / aende selve / gelijck mede is geschiet aen andere onse vrienden ende
Nageburen] vooz de vooznoemde onse extraordinaris Ambassadeurs / ter goe-
der trouwen de voozsz onse Resolutie bekend doen maecten / met openlike ende
oprechte verklaringe / dat de voozsz equipagie gresins soude werden gedaen / om-
me daer vooz onse gheconfedereerde ofte vrienden / ende namentlick mede / niet de
Onderdanen vande voozsz Regeeringe eenige schade ofte onghelijck aen te doen /
maer ter contrarie / dat Wy onveranderlijck warē gesint met alle de voozsz On-
derdanen / sulcks als het sodanige Nageburen betaemt te onderhouden een goe-
de ende sincere vrientschap ende correspondentie: ende hoewel het selve mede niet
anders als vooz een teecken van onse onghewensstheyt hadde behooren opgheng-
men geweest te zijn / insonderheyt by de voozsz Regeeringhe / die weynigh tijds te
voozen haer mis-genoegen hadde getoont / vooz dien dat verre een minder ghetal
van onse Schepen / ontrent eenige Eysanden / die dies tijts noch haer gouberne-
ment niet en erkenden haer hebbende vercoont / Wy daer van aen haer geen tij-
delijcke notificatie hadden gedaen : hebben Wy echter kunnen bemerken / dat
de voozsz Regeeringhe niet anders soeckende als pzetexten te vergaderen / waer
mede sy de executie van hare geminuteerde bespessn te sijnre tijt enighsints sou-
de kunnen een couleur geven / de voozsz notificatie daer toe mede hebben willen
ghebypucken / sulcks dat de voozsz onse Ambassadeurs ghenootsaecht zijn ghe-
weest / daer over van onsent wegen naerder berichtinge te doen : Ende onder-
tuschen de voozsz handelinghe vooz de selve onse Ambassadeurs serieuselijck zijn-
de vervolght / ende in sodanighen staet ghepooght te brengen / dat de vooz-
schepen Regeeringhe haer eyntelijck souden hebben moeten open legghen / ende
niet langher haer verbozen bespessn te kunnen bedecken / omme onder schijn
van vrientschap / ons voedende met apparentien van een Tractaet van
Alliantie op bedachte pzetexten / onse Commercie te ruineren / ende de kracht
van onsen Staat daer vooz te verswacken / ghelijck Wy daer van niet
dussterlijck / maer by evidente prouven zijn bericht / hebben de selve den Lieute-
nant Admirael Tromp / die Wy over de voozsz onse Vloote hebben gestelt / vooz
haren Admirael / om dat nae des self fantasia de Onse de Vlagge niet hadden ge-
streecken / niet teghenstaende volgende verscheyden over een stemmende verkla-
ringen / oock by andere ende Neutraelen ghegeven / hy met het inhalen van sijne
Mars-sepelen / ende met het doen aenhalen van sijn Boot / omme daer mede pe-
mandt van sijne Officieren aen het vooz vanden Admirael vande voozsz Re-
geeringe te senden / ende den selven te doen complimenteren besigh was / met een
volle zijde Dyantlijck doen beschieten / ende verscheyden van sijn Scheepsvolck
jammerlijcken ghequetst waer vooz onsen vooznoemden Lieutenant Admirael /
ende des selfs onderhebbende Schepen / genootsaecht zijnde geweest haer ter weer-
te stellen / hebben de selve hare defensie in regarde vande Engelsche Schepen soo
onverschijpelijk gematigt / dat daer sy merckelijcken stercker waren in getal van
Schepen / ende machigh omme hare Aggressours eenemaal te ruineren / sy haer
daer

daer van onthouden / ende haer gecontenteert hebben met hare simpele besen sie :
welcke discretie echter byde weder parthye soo weynigh is gherespecteert / dat sy
met een tweede esquadron afkomende / d'achterste ende aflegghende Scheyen van
onse Vlote / insgelijcks vpantlijck aengetast / twee bande selve oبرتompelt / ende
het eene hebben wegh geboert. Ende op dat de boorz rencontre / die van de boorz
Regeringe soude dienen tot een pretext omme de boorz. handelinghe met eenigen
schijn af te byrecken / hebben de selve boorzgegeven ende onder haer Dolck up-
gestroopt / mitsgaders alle de Werelbt willen doen geloven / dat d' eerste attaque
inde boorz rencontre van onse zijde was ghebaen / ende daer over haer houden
de als inden hooghsten gaedt geoffeneert / haer ghestelt in posture omme open-
bare Vpandtschap tegens ons te plegen / sonder al boorzen de minste klachten aen
ons ghebaen / veel min reparatie van 't exces / welck sy pretendeerden begaen
te zijn / versocht te hebben / des doch de redelijckheyt / ende insonderheyt het re-
specte bande onderlinge handelinghe / indien hare intentie dien aengaende oyt goet
ware geweest / wel hadde bereyscht. Wy daerentegen met oprecht herten trach-
tende dat het gunt onozdentelick was ontstelt / tzy van oock by wien de schult sou-
de moge zijn / ozdentelijck mochte werden gerecht / hebben de boorznoemde onse ex-
traordinaris Ambassadeurs soo haest de selve kennisse hadden bekomen van het
boorz accident inde Vergaderinghe vanden Raet van State bande boorz
Regeringe / ten viersten verklaert / dat soo de sake sich sulcks mochte hebben coege-
dagen / als albaer wierde boorzgegeven / het selve soude zyn gheschiedt byten onse
kennisse / ende tegens onse expresse ozdr / ende hebben het selve bevesticht met ex-
hibitie bande originele. Diffisse vanden boorznoemden onsen Admirael / op het
boorz subject aen haer geschreven / inhoudende een pertinent verhael vanden last
die hy van ons hadde ontfanghen / ende hebben neffens de betuyginge van onse
innerlijcke ghenegentheyt / ende hertelijcke begeerte / omme met de boorz Rege-
ringhe te hebben ende te onderhouden. Dede ende Eenigheyt onder een vaste Alli-
antie ende onverbijckelijcke vrientdschap / met grooten pber ende ernstelijcke
instantien versocht / dat de waerheyt bande toedrachtte bande boorz rencontre
naerder mochte werden ontfocht / ende tot dien eynde haer gecommuniceert de
informatien die albaer mochten zijn genomen / omme aen ons overghesonden te
worden / ende dat ondertusschen de handelinghe die Wy vertrouwen soo bezre te
zijn gebracht / dat daer aen binnen weynigh tijdt de laetste handt konde werden
gelept / niet en mochte werden veracht / dooz een onbetwachten torbal / byten
ende tegens de wille immers van onser zijde / dooz d' onbedachtcheyt ofte quaetwil-
ligheyt van d' een of d' ander veroorzacht / die daer van soude hebben te verant-
woorden / ende dat in allen gevalle de sake byten verdere verwijderinge ge-
houden mochte werden. Ende of wel de boorz Propositie was van grooten gewich-
te en bande hooghste importantie / dooz het ghemene beste van beyde de Partien
heeft echter de boorz Regeringhe de selve / mochte Ons / in wiens name die was
gedaen in lange niet gewaerdicht daer op te antwoorden / niet tegenstaende de sel-
ve by naerder memorie dooz onse expresse last aenden gemelten Raet overgege-
ven / gerenobeert / ende daer naer nochmael gheitereert was / met naerder confir-
marie van onse oprechte intentie / ende hartelijck misgenoegen over het boorz on-
betwacht ende ongeluckigh accident / maer hebben in het tegendeel van dien / de
Scheyen

Schepen van desen Staet/ soo van Oorloghe als Commercie/ die sy in Zee hebben kunnen attraperen aengetaft/ bevochten/ eenige vande selve inden groot geschoten/ andere onder schijn van vrientschap mislept/ overrompelt/ de Matrosen ende Soldaten gheplundert ende mishandelt/ ende beyde binnen hare Havenen ende Rivieren opgezocht/ Ende eben als of Wy met den anderen in openbaren Oorloghe waren/ sonder voozgaende ontsegginge van vrientschap/ veel onnoosel bloet deerlijken vergoten/ ende verschepten van onse Ingesetenen geruineert ende bedorven/ Wy noch echter soocerende onse geterchte patientie tot volkomen justificatie van ons pacifijck gemoet ende rechtmatigheyt van onse procedueren vooz de oogen van alle de Werelt niet aengenameer hebbende als de conservatie/ bevooringe ende augmentatie vande goede eenigheyt/ oprechte confidentie/ ende vertroude vrientschap met onse Magebuzzen/ ende ter contrarie niet afschuwelijcker als de verschickelijcke buychen van een verterend Oorlogh/ ende deerlijk vergieten van onnosel Chyssen bloede/ hebben voden de voorsz/ drie extraordinaris Ambassadeurs/ die wy byde voorsz/ regeeringe hadden/ tot het maken ende voltrecken vande voorsz/ Alliantie/ by een tweede legatie inde meeste diligentie/ de Heere Adriaen Pauw/ Heere van Heemstede/ Raedt Pensionaris van Holland en West- Vriesland/ extraordinarie afgesonden/ specialijck op het subiect vande voorsz/ rencontre/ ende 't geen daer uyt was ghevolgt/ ende om naerder expresse van onse oprechte mening te doen ende de saken tot een stilstand te brenghen/ ende alsoo middelertijt de voorsz/ Regeeringe hadde uytgezagt hare antwoorde op de voorsz/ Propositie/ ende iteratide memozen van onse eerst afghesonden Ambassadeurs/ inde welke de selve affecterende de quade en verkeerde impressie die sy haer selve tot een couleur aen haer onrechtmatig en buchten twijfel Godt en den Menschen onnaengenaem dessein voozbedachtelijcken hadden gegeven/ als of de voorsz/ vloote by Ons was toegestuut/ omme haer daer mede aen te tasten/ ende met geweld/ vrientschap/ ofte eenigerhande overlast te bejegenen/ sonder regard te nemen op de voorsz/ onse contrarie betuyginge/ hebbe verklaert dat sy haer verobligeert vonden omme by goede occasie te bekomen reparatie vande aengedane (so sy seggen) injurien/ ende vresekerheyt/ dat diergelijcke namaels niet en soude werden ondernomen/ en sulcx betoont dat sy noch wil noch genegenheyt hebben/ omme de sake te brenghen tot eenige accommodatie/ maer ghesint waren met hare septelijchheden vooz te gaen/ heeft de voornoemde Heer van Heemstede/ so in het Parlement van Engelandt/ als daer naer inde Vergaderinghe vanden Raedt van State/ krachtelijck de voorsz/ impressie gedilueert/ ende roepende Godt den Heere die een kenner is aller herten/ tot geruyge/ niet volkomen kennisse van saken/ als ten regarde van sijne publijcke charge/ zijnde tegenwoozdigh gewest by alle deliberatien/ die so in Onse/ als inde Vergaderinge van Holland en West- Vriesland waren gehouden/ ende niet warheyt heylighlijck godbescreet/ dat noot tenige veraedtslaginge was gevallen/ noot Resolutie genomen/ veel min eenige oorde ofte Commissie gegeven/ directelijck ofte indirectelijck/ omme eenige de minste oorsake van offense te geven aende gemelte Regeeringhe/ veel min der selver vloote/ ofte eenige van hare Schepen qualick te bejegenen/ maer wel ter contrarie/ omme de selve te bewopen alle tekenen van vrientschap ende toegenegentheyt/ en nochmaels ernstelijck betuygt/ dat de voorsz/ rencontre tusschen de Schepen van den ende vander zijde buchten onse kennisse en oorde/ misgaders tot onse seer groote droefheyt ende ontseltenisse vooz gevallen was. Ende detwijle echter de voorsz/ Regeeringe de sake anders bugende/ als die inder warheyt was ghepassert/ de voorsz/

rencontre op nam vooz een steen des aenftoors/ ende inder voorsz Antwoorde had-
den gesproken van reparatie van het gepasseerde/ ende verskerthept vooz het toe-
komende/ heeft de voornoemde Heer vā Heemstede verklaert/ volgende de Instru-
ctie by Ons aen hem gegeven/ mede noodig te achten dat de voorsz steen des aen-
ftoors / misfgaders alle misvertrouwen / vooz een goede onderrichtinge wierde
wegh genomen/ ende dat hy tot dien eynde/ ende omme sulcx te effectueren/ specia-
lick derwaerts was afgesonden/ en verholgens ernstelick gearbeyt/ dat het aen-
gehangen ende seer bezre ghebrachte Tractaet volstrooken / ende verders tot con-
tentement van beyde de Staten een goede ordje veraemt mochte werden/ waer na
de Vloote van d'e'en en d'ander zijde / haer voorzaen souden hebben te reguleren/
met verklaringe/ dat Wy noyt waren gesint geweest te pzetenderen/ nochte soude
pzetenderen/ in dispute te trecken / de eere ende waerbigheyt die vooz desen aen de
Engelsche Natie van wegen desen Staet is gedefereert geweest/ ende met wijder
versoeck/ dat de gemelte Regeeringe / ondertusschen datmen besigh soude zijn met
so goeden werck/ eenmael wilde ordje stellen/ ende sodanige voorszieninge doen/ dat
alle vozere wegen van seften ter sake van het voorsz accident / soo lange gecon-
tinueert/ ende waer vooz het quaet incurabel stont te werden/ doch mochten komē
op te houden/ ende noch daer na inde verscheppen particuliere conferentien / met
de Heeren Commissarisen van den gemelten Staet van State gehouden/ sich in
onsen name naerder verklarende gepresenteert ende versocht / dat d'informatie
op de voorsz rencontre aen d'e'en ende d'ander zijde genomen / tot onderbindinge
vande waerheyt mochten worden gestelt in handen van seckere Commissarisen
ten weder zijden te verkiezen/ omme die te examineren/ ende te ondersoeken/ wie
van beyde de partjen d'eerste attacque gedaen / ende daer vooz oofsaek ghegeven
mochte hebben tot de defozdys/ ende ongelegentheden die daer uyt zijn gevolgt/
met verklaringe/ so gebonden mochte werden dat onsen Admirael d'eerste attac-
que hadde gegeven/ dat hy daer inne by Ons niet alleen gesadboueert/ ende sijn
doen mispzetten/ maer dat hy daerenboven als hebbende onsen last ende ordje ghe-
excebreert/ daer ober ghestraft soude werden/ sulcks als naer de importantie van
het seft bevonden soude werden te behooren / midts dat de voorsz Regeeringe de
sake anders bevonden werden/ ende dat haren Admirael/ volgende de informa-
tien daer van zijnde / de eerste byantlijcke attacque hadde ghebaen/ den selven op
gelijcke maniere als vooren/ souden tracteren : met vernieuwinghe van sijn ende
van d'andere onse extraordinaris Ambassadeurs / te meer malen gheitereert ver-
soeck/ dat ten minsten onder benefitie vande voorsz presentatie/ de handelinghe ten
principalen gebozert/ de Schepen ende Goederen ons ende onse Ingeleuten niet
gewelt af genomen/ ende andersints in Engelaudt opgehouden/ benessens de re-
laratie vande Capiteynen/ Schippers/ ende ander Scheepsvolck gherestitueert/
ende de verdere seftelijckheden in allen geballe gestent mochten werden : En hoe
wel de voorsz presentatie sodanigh is dat geen rebelsche ziele/ inde welcke maer
eenige overblijffelen zijn van inclinatie tot Wyde de selve soude kunnen verwer-
pen/ ende dat die ten oberbloet met verscheppen rempelen vā saken/ tusschen an-
dere Natien in gelijcken cas geobserbeert / misgaders by allegatie vā diuersche
solemnele Tractaten bekrachticht is geweest/ so heeft echter de voorsz Staet van
State oberuyghet zijnde / dat haer voorgeben / aengaende de gelegentheyt vande
voorsz rencontre het licht niet en konde verdragen/ ende daer omme declinerende
de ondersoekinghe vande rechte waerheyt van dien daer van de onderdruckinge/
peder een selfs in particuliere saken een sacrilegie behoorde te zijn/ het voorsz ex-

amen absolutelijck afgheslagen / de continuatie ende voortgangh bande voorsz hande-
linge ten principalen gedifficulteert / ende daerenboven verclaert dat Wy inde tegen-
woozdige constitutie van saken van haer niet en hadden te verwachten / dat sy souden
ophouden van het vervolgh gementioneeret in hare voorgeaende antwoorde ghegeven op
de Propositien bande voornoemde Heeren Cars, Schaep, ende vander Perre, tot sulcken
eynde als by de selve uptghebzucht is; welcke laetste antwoorde scherper als de vooz-
gaende / ende noch onredelijcker / vermits de voorsz deuchdelijcke presentatie / vol zijn-
de van onrechtmatigheyt ende violentie / of wel bilckelijck ons hadde mogen bewe-
gen omme daer op onse vriendelijcke debboiren te besluypen / insonderheyt ende te meer-
der / dooz dien het nemen / rooven ende plunderen van onse ende onser Ingesetenen / Sche-
pen ende goederen gheen eynde en nam : Soo heeft echter de voornoemde Heer van
Heemstede / in onsen Name / omme te bethoonen onse constante genegenheyt ende ern-
stige begeerte / dat alles met vrientchap ende onderlingh contentement mochte werden
gebracht tot een goet ende gewenscht eynde / ende upt dien insichte alleen ter zijden stel-
lende t geen andersints in point van eer ende respect considerabel hadde moghen zijn /
versocht op dat de handelinghe niet t eenemael afgebrochen soude werden / dat bande zijde
bande voorsz Regeeringe eenighe andere voorszlagen (bewijle d' onse niet en hadden kun-
nen gelucken) ten voorsz eynde hadden mogen werden gedaen / op vertrouwen dat een-
mael de reden by de voorsz Regeeringe plaetse bindende / onse oprechte ende ongebruyf-
de protestatien souden aenghenomen zijn geweest / ende de liefvelijcke consideratien van
Drebe verterende de turbulente ghebachten van Oorlogh haer bedaarde influentien
souden hebben gegeven van goede expedienten / omme upt de tegenwoozdige ende derde
gebruyfde swarigheden te mogen geraken : Woch de voorsz Regeeringe soo het schijnt
den overbloeit van onse redelijckheyt misbruyckende tot voetsel van hare ongebruyf-
heyt / onse matigheyt tot ontfekinge van hare hitte tot verwoestinge / ende onse vriende-
lijke aanbiedinghen tot een fondament om ons te vergen saecken die by haer niet geen
schijn van bilckheyt begeert / nochte by Ons behoudens eere ende reputatie toegestaen
kunten werden / hebben haer niet ontsien dooz te slaen dat by ons souden werden be-
raelt alle de onkosten ende schaden die sy voorgeben ghedaen ende geleden te hebben / ter
voorszake bande voorsz onse extraozaire equipagie ter sulcken somme als men naerder
soude condeneren ende de voorsz somme betaelt / ofte daer vooren t haren contentemen-
te versekeringe zijnde gedaen / dat alsdan van verdere segetelijcken souden werden ghede-
sifteert / niet tegenstaende de voorsz onse Equipagie tot geenen anderen eynde is ghere-
solveert ende gedaen geweest / als hier vooren is gesegt / ende daer van wy tijdelijck so
haest de voorsz resolutie was genomen / ende al vooren de selve ter executie wierde gestelt
aende voorszcheben Regeeringhe in aller opzichtigheyt publijcquelijck onse verkla-
ringhe hebben ghedaen / ende insonderheyt niet teghenstaende de voorszcheben Re-
geeringhe nochte der selve Onderdanen dooz de voorszcheben gheequipeerde vloote /
ofte dooz andere onse Schepen het minste tecken niet en was gegeven van quade
wilse / veel min eenighe schade aengedaen / maer wel ter contrarie dat onse Schepen by de
hare waren verbrocht / enige inde grondt geschoten / ende andere branssens een groot
getal van Commercie Schepen deser Landen rijckelijck geladen zijnde / vermeerstert /
genomen ende opgebracht / ende Wy ende onse goede Ingesetenen daer dooz tot eenighe
Millioenen guldens beschadicht / Ende hebben daerenboven geduerende de voorsz con-
ferentien / sonder het eynde bande selve te verwachten / hare vloote in Zee laten gaen /
ende precipiterende de scheuringe van de onse vrientchap tusschen bepte de Marien / en
haren lustscheppende omme deselve ongenerslijck te make / op nieuw verscheppen bande
Schepen deser Landen doen nemen ende vernielen / ophoepende sulcks ende schade en
smaet met dossen mate op de schouderen van dese onse Regeeringe / bewelcke Godt de

Heere heerle Jaren in welckant geconserveert / ende by Vrienden ende Vyanden haer
aensien heeft gegeven. Alle welck onverbazghlyck ende onrechtmatigh belept / mis-
gaders violente proceduren alsoo handt tasselijck by de voorsz. Kegeeringe aengewent
ende in het werck gestelt zijn / omme onse machter Zee gantschelijck te verswacken /
ende de Commertie deser Landen te ruineren / ende daer dooz haere langh ghe-
pretendeerde heerschappye ter Zee metter daedt ober Ons / ende metter tijdt ober
alle andere Natien in te voeren / ende de selve / so het hun mogelick ware / tot hare tri-
butarisen te maecten: ende wy met sonderlinge patientie ende langhmoedigheyt / doch
te vergetts hebben getenteert alle betamelijcke middelen van rebelijcke induction / ten
eynde de voorsz. Kegeeringe tot haer ende onser Ingesetenen welbarē / van het voorsz.
opset hadden mogen werden geubverteert / de opperessen onlusten ter neder geleght ende
geaccomodeert / ende Schepen ende goederen Ons ende onse Ingesetenen met geweld
afgenomen ende ander sints onthouden / gerestituert / de schade de selve sonder eenige
rebenen aengedaen vergoedt / ende dooz een oprecht vast ende bundigh Tractaet / de on-
de ende zedert eenigen tijdt herwaerts dooz de voorsz. Kegeeringe gheforceerde ende ge-
quetste vrientschap herstelt / ende met mutuele Officien van confidentie meer ende
meer versterckt / sonder eenige hoope overigh te sien omme den voorsz. wegh daer toe te
geraecten. Hebben Wy volgende den wet der natueren / ende d' Obligatie die Wy aen
aen onse Onderdanen schuldigh zijn / omme deselve te beschermen tegens alle ongelijck
overlast ende geweld / ende te doen hebben reparatie van hare gelede ne schade / misgaa-
ders omme de Commertie te herstellen in haere voozige ende behoorzijcke vryheyt / en-
de tegens te gaen het voorsz. belept ende quaet opset vande voorsz. Kegeeringe / die bron-
ken zijnde van haere successen binnen's Landts / gheen mate schijnen te stellen aen ha-
re bozdere ondersadellijcke concepen / by rijpe deliberatie van Raede / ende dooz den
hooghsten noot gedwongen zijnde / eyntelijck geresolveert ende goet - gebonden te ghe-
bruycken de macht ende middelen die Godt ende de natuerē Ons in handen heeft gege-
ven / omme dooz de wapenen / by wegen van retorsie / op ende tegens de voorsz. Kegeer-
inge ende der selver Onderdanen te mogen behoimen / welck dooz rebenen vande sel-
ve niet geobtaineert heeft kunten werden: met meynunge ende intentie daer van niet te
bestiteren / soo langhe by de voorsz. Kegeeringhe haren teghenwoozdighen cours ghe-
houden / ende de voorsz. schepen restitutie van ghenomen Schepen ende reparatie van
aenghedae ne schade / niet ghepresteert sal zijn ; Vastelijck veretrouwande dat die
Ons booznemen / als zijnde ten upersten daer toe gheforceert / by alle de Werelbt
ghepreesen / ende onse rechtbaerdighe saecke van Godt de Heere gheseghent sal wer-
den ; Veretrouwende oock mede / dat alle Coningen / Republiken / Princen ende Sta-
ten / dese onse publijcke verklaringe als waerachtigh / rechtmatigh / ende Ons afsge-
brongen sullen op ende aennemen / ende soo perniciense besseinen nebens Ons sullen
willen helpen streupen ende afweeren / ende ons in ons nootsaechelijck / ende niettemin
geoorloft ende wertelijck booznemen / misdgaders onse goede Onderstaten alomme de
handt sullen willen bieden ; Ghelijck Wy alle de Onderstaten vande Verreenighde Ne-
derlantsehe Provincien mede ozbonneren by desen / dat sy by wegen van retorsie als
boozen haer tegen het geweld ende den overlast / daer mede sy meer ende meer wer-
den ghedreacht / te weer / stellen / sonder haer onder eenigh pretert van vrientschap
bozder te laten abuseren / ofte ergens te begeven / daer sy ten appetijte vande voorsz. Ke-
geeringe souden konnen worden getracteert / nemaer op onse goede ende haere goode
ende rechtbaerdighe saecke veretrouwende / de upthomse van den Almachtighen Godt
dooz onse boozsorge ende aengenomene defensie te verwachten.

Aldus gedaen ende gearresteert ter Vergaderinge vande Hoogh-ghemelte Heeren Staten Generael / inden
Hage, op den tweden Augusti sehtien-hondert twee-en-vijftigh. Was verhaert. Johan van Reede tot Renf.